

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Collatie van P. Cornelius Hazart Priester Der Societeyt Jesv

Hazart, Cornelius

Antwerpen, 1662

§. VII. Sevenste Deel.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-71405](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-71405)

§. VII.

SEVENSTE DEEL.

PAulus: Die onweerdelyck eet, ende drinckt, die eet, ende drinckt hem selven een oordeel, niet onderscheydende het lichaem des Heeren.

Catholijck. **Merckt wel dese leste woorzen:** Niet onderscheydende het lichaem des Heeren: **Laet ons hooren/hoe den Dozrechtchen Bybel dit verstaet:** Dat is, seyd hy / Num. 78. de wijle hy gheen onderscheyt maect tusschen het broodt des Avontmaels, het welck een heyligh teecken is van des Heeren lichaem, ende tusschen ghemeyne spijsse: Ende alsoo sonder beproevinghe, ende ende eerbiedigheyt, het selve eet, ghelijck ander ghemeen broodt.

Wat soherder aen-merckinghe is dit: Paulus en seyd niet / hy sal de verdoemenisse eten / om dat hy gheen onderscheyt en maect tusschen het broodt, ofte teecken des lichaems, maer / om dat hy niet en onderscheyt het lichaem des Heeren.

Partije. **Doz Lichaem, moet verstaen worden/** een teecken des lichaems, soo als men upt andere schriften bespreken kan.

Catholijck. **Die schriften hebbe ick/hier boven, alle te niete ghedaen / ende betwefen / dat men doz dat woorzeken Lichaem, niet verstaen moet / een teecken, maer het eyghen wesentlijck lichaem Christi: die bewijfen/moet ghy eerst te niete doen / eer ghy wederom boozkomt met uw teecken des lichaems. Hier bewijse ick wederupt de woorzen Pauli: Die onweerdelyck eet, sal sijne verdoemenisse eten, om dat hy niet en onderscheyt het lichaem des Heeren, dat hier ghesproken wort van het eyghen ende wesentlijck lichaem Christi, ende niet van broodt, ofte een teecken des lichaems:**
Want

Voo^t

Voor eerst, ick braghe / of de ghene die by Partije onweerdelijck eet / het lichaem Christi eet / met den Gheest / ende door het gheloobe / of niet? soo fae? soo en eet hy dan niet onweerdelijck, want volghens de leeringhe van Partije, die het Nachmael met een oprecht gheloobe ontfanght / die en eet niet onweerdelijck: Soo niet? soo en ontfanght hy dan anders niet / als enkel ghemeen broodt: soo en eet hy dan mede het Nachmael niet onweerdelijck, want enkel ghemeen broodt / en is hy Partije gheen Nachmael des Heeren: het moet af-ghesondert sijn van't ghemeen ghebruyck / ende ghestelt wesen tot een teecken des lichaems: Hoe ghy't dan neemt / ofte niet / indien Paulus maer en spreeckt van broodt, ende een teecken des lichaems, niemant en kan by Partije het Nachmael onweerdelijck ontfanghen: want indien het jemandt ontfanght met den gheest / ende gheloobe / als wesende een teecken des lichaems / ende verzeghelunghe der belofren Christi, hy ontfanght het weerdelijck: indien het jemandt ontfanght / sonder gheloobe als ghemeen broodt / &c. Hy en ontfanght gheen Nachmael: Ergo hy en ontfanght het Nachmael niet onweerdelijck: Nochtans Paulus seght updruckelijck tot tweemaal toe / dat men het Nachmael onweerdelijck kan ontfanghen / namenslyck wanneer men het lichaem des Heeren niet en onderscheyt: Ergo hy en verstaet / door dit woordeken Lichaem, noch broodt, noch teecken des lichaems, maer wat anders: dit en kan niet anders wesen als het eyghen / ende wesentlijck lichaem Christi, soo spreeckt dan den Heylighen Apostel hier van't eyghen / ende wesentlijck lichaem Christi: het welck hupten twiffel onweerdelijck ghe-eten wordt / wanneer het sonder beproebinghe / dat is / sonder behoorlijcke hoor-heredinghe / ende eerbiedigheyt ghe-eten wordt.

Partije. Die worden ghesepdt het lichaem des Heeren onweerdelyck te eten / de welke / niet het wesentlyck lichaem sonder booz-berespdinghe eten / maer die het lichaem Christi niet waerlyck onfanghen / het welck hy haer offert onder die teekenen / t'welck soo veel is / als of sy het lichaem op de aerde wterpen / ende met hare voeten betreedden.

Catholijck. Ghenomen / het lichaem Christi wordt aen de menschen gheoffert onder het broodt / als representerende sijn lichaem / daer komt iemandt dat broodt eten / sonder gheloo-ve / ende sonder eerbiedigheyt / Partije moet my bekennen / dat die persoon / niet en ontfanght het tecken des lichaems / hoe kan hy dan insurte doen aen het tecken / dat metter daer gheen tecken en is?

Partije. De insurte is daer in ghelegghen / dat hy dooz sijne ontweerdigheyt maect / dat dat broodt booz hem gheen tecken en is; daer het nochtans van Christo in't Nachtmael daer toe gheschickt is: indier voegghen / beledt hy de schickinge Christi.

Catholijck. Soo halt dan de insurte alleen op het tecken, ende op de schickinge Christi, die dat broodt / tot een tecken sijns lichaems ghestelt heeft / ende daer onder sijn lichaem offert. Wel aen: Schysure / ende het prediken des Euangeliums representeren / en offeren aen ons mede Christum, ende Christus heeft se daer toe gheschickt: Haelt hy dan sijne verdoemenisse aen het Prediken des Euangeliums / die het selbe doet in den staet van doodt-sonde? oft woeter eene booz-berespdinghe berespcht / (op pene van verdoemenisse) tot het lesen van de Schysure?